

25/94

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření s prostředky státního rozpočtu, které byly uvolněny na činnost soukromých škol

Předmětná kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 1994 pod č. 25/94.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda finanční prostředky ze státního rozpočtu byly základními, učňovskými a středními školami čerpány v souladu s platnými právními předpisy, zejména na účely, na které byly poskytnuty v roce 1993 a 1994.

Kontrolu provedla skupina kontrolujících z Odboru školství a kultury NKÚ a skupiny kontrolujících z Oblastních odborů NKÚ Mladá Boleslav, Kutná Hora, Ústí nad Labem, Liberec, Plzeň, Tábor, Brno a Olomouc u 57 kontrolovaných osob.

Kontroly byly podrobeny:

A. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“);

B. Školské úřady (dále jen „ŠÚ“) Praha 1, Praha 2, Praha 3, Praha-západ, Mladá Boleslav, Kolín, Ústí nad Labem, Plzeň-město, Plzeň-jih, Tábor, Pelhřimov, Kroměříž, Olomouc a Semily;

C. Soukromé školy a jejich zřizovatelé:

Soukromá taneční konzervatoř Praha 2, Soukromá střední škola managementu a služeb Praha 2, Soukromé gymnázium Josefa Škvoreckého Praha 2, Vyšší obchodní podnikatelská škola při soukromé obchodní akademii Praha 1, Soukromá střední škola specializační Praha 2, Obchodní akademie Praha 2, Obchodní akademie se sportovním zaměřením Praha 2, Soukromé střední učiliště MAJA Mladá Boleslav, Soukromá rodinná škola Dobruška, Soukromá základní škola Mladá Boleslav, Soukromá obchodní akademie Mladá Boleslav, Soukromá střední podnikatelská škola Kolín, Soukromá rodinná škola Zásmyky, Střední odborné učiliště truhlářské Zásmyky, Soukromá obchodní akademie a Hotelová škola Turnov, Podještědské gymnázium, s.r.o., Liberec, Lingua servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice, Gymnázium Schola Ludus Ústí nad Labem, Soukromé střední odborné učiliště Starý Plzenec, Soukromá základní škola Primária Plzeň, Soukromé gymnázium Františka Křižíka Plzeň, Soukromé gymnázium Tábor, Rodinná škola Heuréka Tábor, Soukromé střední odborné učiliště Humpolec a Soukromá rodinná škola Humpolec, Rodinná škola Vesna Brno, Soukromá střední podnikatelská škola při středním odborném učilišti zemědělském Boskovice (okr. Blansko), Moravské gymnázium Brno, Střední integrovaná škola TOS Kuřim, s. r. o., Kuřim, Hotelová škola Mikulov, Obchodní akademie Emila Holuba Brno-Bosonohy, Soukromé osmileté gymnázium Rájec-Jestřebí (okr. Blansko),

Speciální soukromé osmileté gymnázium Integra Brno, Soukromá střední škola specializační Břeclav, Střední odborná škola ochrany osob a majetku Brno, Svobodná škola managementu Austerlitz Slavkov u Brna, Soukromá střední odborná škola živnostenská Boskovice, Soukromá střední škola služeb Topolany (okr. Olomouc), Rodinná škola Olomouc, Rodinná škola Uničov, Moravské reálné gymnázium Olomouc, Soukromá škola Paed. Stratila Holešov (okr. Kroměříž) a Soukromá střední průmyslová škola stavební Hněvotín (okr. Olomouc).

Námítky podané proti kontrolním protokolům ze strany MŠMT, ŠÚ a soukromých škol byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících.

Odvolání proti rozhodnutí o námítkách podaly Soukromé střední odborné učiliště Humpolec a Soukromá rodinná škola Humpolec a Lingua servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice.

O odvolání rozhodoval senát Úřadu usnesením dne 24. ledna 1995.

S e n á t Ú ř a d u (ve složení: JUDr. Jiří Drábek - předseda, Ing. Karel Bidlo, Ing. Jana Krejčová, Ing. Josef Pohl, Ing. Ladislav Zeman - členové) na svém zasedání, které se konalo dne 24. ledna 1995,

s c h v á l i l usnesením č. 25/94/88
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

A. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy porušilo:

1. ustanovení § 10 vyhlášky MŠMT č. 353/1991 Sb., o soukromých školách, kde je uvedeno:

„Soukromé školy, které byly zařazeny do sítě škol před nabytím účinnosti této vyhlášky a v žádosti o zařazení soukromé školy do sítě škol nepředložily údaje a doklady uvedené v § 3 odst. 2 a 3, je předloží dodatečně, a to do 30. září 1991. Pokud tyto údaje a doklady nepředloží, budou vyřazeny ze sítě škol.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu A 1

Dne 24. 7. 1990 zařadilo MŠMT na základě návrhu zřizovatele Soukromou střední odbornou školu specializační Dobřichovice do sítě škol. Protože tato škola nepředložila do 30. září 1991 požadované údaje a doklady, mělo MŠMT školu po tomto datu vyřadit ze sítě škol. MŠMT školu nevyřadilo a naopak jí poskytlo dotace na

studijní obory a počty žáků, které škola uváděla ve statistických Výkazech škol (MŠMT) V 7-01. Dne 21. 1. 1992 postoupil této škole ŠÚ Praha-západ na základě pokynu MŠMT částku 2 887 371 Kč a dne 27. 1. 1993 částku 6 374 096 Kč.

2. ustanovení § 3 písm. b) vyhlášky MŠMT č. 353/1991 Sb., o soukromých školách, kde je stanoveno: „*Ministerstva na návrh podle § 2 zařadí soukromou školu do sítě škol, jsou-li splněny následující podmínky: ...*
b) *prokázání užívacího práva k objektu ... a vhodnosti objektu ... z hlediska technických a hygienických norem, ...*“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu A 2

Uvedené ustanovení porušilo MŠMT tím, že ze 60 kontrolovaných soukromých škol jich 10 zařadilo do sítě, přestože nepředložily potvrzení orgánů státní správy, že objekt, v němž bude probíhat výuka, vyhovuje platným hygienickým normám.

B. Školské úřady porušily:

1. ŠÚ Ústí nad Labem porušil ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), kde je uvedeno: „*Rozpočtové prostředky mohou být použity ... k účelům, na které byly státním rozpočtem určeny.*“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu B 1

MŠMT zařadilo Lingua Servis - soukromou střední odbornou školu Chabařovice do sítě škol na základě žádosti zřizovatele z 22. 5. 1991, ve které byla požadována registrace dvouleté odborné školy s denním vyučováním pro absolventy základních škol. V rozhodnutí MŠMT ze dne 21. 6. 1991 byla tato soukromá škola zařazena do sítě škol jako dvouletá Odborná škola strojírenské a administrativní techniky s rozšířeným jazykovým zaměřením s platností od 1. 9. 1991. ŠÚ poskytl dotace v rozporu s uvedeným rozhodnutím v letech 1992 a 1993 na pomaturitní studium a v roce 1994 pro žáky třetích ročníků a pomaturitního studia, ačkoliv čtyřleté studium bylo schváleno rozhodnutím MŠMT s platností od 1. 9. 1994, počínaje prvními ročníky (částky neoprávněně čerpaných prostředků jsou uvedeny v odůvodnění k bodu C 1).

2. ŠÚ Praha 1 porušil ustanovení bodu 5.7.2. Rozpočtu rezortu školství na rok 1994, kapitola 333,

který vydalo MŠMT k provedení zákona č. 331/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1994 a o změně a doplnění některých zákonů.

V citovaném bodě je stanoveno:

„*Republikové normativy stanovené pro potřeby rozpisu rozpočtu ... jsou pro školské úřady závazné v rámci stanoveného rozpětí.*“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu B 2

ŠÚ Praha 1 porušil uvedené ustanovení bodu 5.7.2. tím, že poskytl Vyšší obchodní podnikatelské škole při Soukromé obchodní akademii Praha 1 pro školní rok 1993/1994 dotaci na pomaturitní studium ve výši 105 % republikového normativu, přestože byl na pomaturitní studium stanoven normativ v rozmezí 70 až 100 %. Neoprávněně vyplatil částku o 19 950,- Kč vyšší, než měla být vyplacena.

3. ŠÚ Semily porušil ustanovení uvedené v bodu 5.7.19. Rozpočtu rezortu školství na rok 1994, kapitola 333, v části nazvané „*Stručné pokyny MŠMT k dohodovacímu řízení o rozpisu prostředků školám a školským zařízením*“, který byl vydán k provedení zákona č. 331/1993 Sb., kde se školským úřadům ukládá: „*Školské úřady budou poskytovat od druhého čtvrtletí 1994 dotace soukromým školám na základě předložení potvrzených údajů: ... právní subjektivita (samostatný účet s příslušnými pravomocemi vedení školy k disponování s tímto účtem).*“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu B 3

Uvedené ustanovení porušil ŠÚ tím, že ve druhém čtvrtletí 1994 poskytl Soukromé obchodní akademii a Hotelové škole Turnov dotaci ve výši 2 058 000 Kč přesto, že uvedená škola neměla zřízen samostatný účet.

4. ŠÚ Pelhřimov, ŠÚ Praha 2, ŠÚ Ústí nad Labem a ŠÚ Mladá Boleslav porušily ustanovení § 3 odst. 1 nařízení vlády ČR č. 379/1990 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, kde je stanoveno: „*Soukromým školám se poskytuje v průběhu školního roku záloha na dotaci k 31. lednu běžného školního roku.*“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu B 4

Uvedené ustanovení porušily ŠÚ tím, že zálohy na dotace poskytovaly školám v různých jiných termínech, než stanoví nařízení vlády ČR.

5. ŠÚ Praha-západ, ŠÚ Praha 2, ŠÚ Olomouc a ŠÚ Ústí nad Labem porušily ustanovení § 3 odst. 2 nařízení vlády ČR č. 379/1990 Sb., které stanoví: „Výše zálohy se stanoví procentním podílem z ukazatele očekávané skutečnosti neinvestičních nákladů ve srovnatelném druhu a typu ostatních škol v minulém kalendářním roce násobeného počtem žáků k 31. prosinci.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu B 5

ŠÚ porušily citované ustanovení tím, že stanovily výši zálohy na dotace procentním podílem z ukazatele očekávané skutečnosti neinvestičních nákladů v minulém kalendářním roce násobeného počtem žáků k 15. září, namísto k 31. prosinci.

6. ŠÚ Kroměříž nedodržel postup uvedený v Rozpočtu rezortu školství na rok 1993, kapitola 333, který vydalo MŠMT k provedení zákona č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, o změně a doplnění některých zákonů České národní rady a některých dalších předpisů, v bodu 2.1.3. Příjmy, kde je uvedeno: „... k organizacím soukromým a církevním se bude přistupovat shodně jako k organizacím příspěvkovým.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu B 6

ŠÚ nedodržel uvedený postup a soukromým školám při výpočtu dotace neodečetl normativ příjmů.

7. ŠÚ Praha 3 nepostupoval v souladu s ustanovením bodu 2.1.2. písm. b) a f) Rozpočtu rezortu školství na rok 1993 vydaného k provedení zákona č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, o změně a doplnění některých zákonů České národní rady a některých dalších předpisů, kde je uvedeno:

„Stanovením místních normativů školský úřad zohledňuje místní podmínky a priority. Tyto normativy musí vzniknout místním dohodovacím řízením mezi školským úřadem a řediteli škol a zařízení bez ohledu na druh zřizovatele po projednání se školskou radou.“

„Místní pravidla a výsledek logické fáze rozpisu (zahrnující dohodovací řízení) musí být projednány se školskou radou a potom vhodným způsobem zveřejněny.

Kopii místních pravidel a výsledků logické fáze rozpisu zašle školský úřad ministerstvu.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu B 7

ŠÚ Praha 3 dohodovací řízení s jednotlivými řediteli soukromých škol neprováděl a výsledky nezveřejnil.

C. Soukromé školy a jejich zřizovatelé porušili:

1. Lingua Servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice, Rodinná škola Olomouc, Soukromá střední podnikatelská škola Uničov, Soukromá střední škola specializační Praha 2, Soukromá střední škola specializační Břeclav, Střední odborná škola ochrany osob a majetku Brno, Speciální soukromé osmileté gymnázium Integra Brno a Soukromá střední odborná škola živnostenská Boskovice porušily ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno: „Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze ... k účelům, na které byly státním rozpočtem určeny.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 1

Dotace na neinvestiční výdaje podle § 2 odst. 1 nařízení vlády ČR č. 379/1990 Sb. se poskytují soukromým školám zařazeným do sítě škol, kam se zařazují na základě návrhu, ve kterém zřizovatel musí uvést údaje a připojit doklady a dokumentaci uvedenou v § 2 odst. 2 a 3 vyhlášky MŠMT, mimo jiné také profil absolventa, učební plány a název studijního oboru, pokud se týká soukromých středních škol. Do sítě škol zařazuje MŠMT školy na základě návrhu zřizovatele. V rozhodnutí MŠMT mimo jiné schvaluje název školy, název studijního nebo učební oboru, učební plán včetně délky studia, stanoví datum účinnosti, od kdy lze studijní obor vyučovat.

Lingua Servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice čerpala neoprávněně dotace na pomaturitní studium v roce 1992 v částce 112 140 Kčs, v roce 1993 na pomaturitní studium v částce 1 510 455 Kč, dále pak 1 001 955 Kč na pomaturitní studium a na žáky třetího ročníku oboru, který neměla podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol ve své působnosti. Za období leden až srpen 1994 neoprávněně čerpala dotace na pomaturitní studium a obory, které neměla ve své působnosti, v částce 2 016 829 Kč.

Uvedené částky byly neoprávněně čerpány z dotací na žáky pomaturitního studia a třetích ročníků, protože uvedená škola byla zařazena do sítě soukromých škol k 1. 9. 1991 jako dvouletá Odborná škola strojírenská a administrativní techniky s rozšířeným jazykovým zaměřením, přičemž pomaturitní a čtyřleté studium bylo schváleno MŠMT až s platností od 1. 9. 1994, počínaje prvními ročníky.

Mimo to škola neoprávněně hradila z dotace za rok 1993 výdaje, které nesouvisí se schváleným typem školy, případně studijním oborem.

Jde o následující výdaje:

Poplatek za soukromou telefonní linku zřizovatele v částce 1 337,70 Kč; náklady na zveřejnění inzerátu, který nesouvisí s činností školy v částce 7 675,20 Kč; dvakrát zúčtované mzdové náklady učitelů školy za leden v částce 73 936 Kč; mzdové náklady za měsíc říjen v částce 28 385 Kč patřící do nákladů jazykové školy; mzdové náklady jazykových kurzů za prosinec v částce 16 638 Kč; náklady na dálkové korespondenční studium jednoho pracovníka v částce 8 460 Kč; náklady na lázeňskou péči zřizovatele školy ve výši 4 410 Kč; náklady za rekreační pobyt prostřednictvím cestovní kanceláře Fischer Reisen ve výši 28 385 Kč; náklady za inzeráty o otevření různých kurzů ve výši 4 317,30 Kč; náklady na nábor lektorů angličtiny a němčiny v částce 2 670,30 Kč pro jazykovou školu Olomouc; náklady na učebnice angličtiny ve výši 11 650 Kč podle objednávky ředitele jazykové školy Olomouc.

Dále z dotací neoprávněně čerpaly:

- Rodinná škola Olomouc tím, že v roce 1994 uhradila z dotace část nájemného za Dům dětí a mládeže ve výši 10 934,10 Kč;
- Rodinná škola Uničov tím, že v roce 1993 čerpala dotaci na pořízení čtyř počítačů (hmotný investiční majetek) v částce 137 555,80 Kč;
- Soukromá střední škola specializační Praha 2 tím, že z poskytnuté dotace za rok 1993 zakoupila videorekordér značky AIWA v částce 18 900 Kč;
- Speciální soukromé osmileté gymnázium Integra Brno tím, že v roce 1993 uhradilo z dotace investiční práce na rekonstrukci bývalých jeslí v částce 327 784,05 Kč;
- Soukromá střední škola specializační Břeclav tím, že dotaci čerpala na nákup kytary v částce 12 035 Kč, koberců v částce 84 582,60 Kč a dále uhradila na základě smlouvy o dílo zálohu 500 000 Kč na stavební práce související s rekonstrukcí budovy, ve které je škola v nájmu;
- Střední odborná škola ochrany osob a majetku Brno uhradila z dotace nákup stolu v hodnotě 11 075 Kč;
- Soukromá střední odborná živnostenská škola Boskovice tím, že dotaci čerpala na pořízení hmotného investičního majetku v celkové částce 785 712,75 Kč (např. videokamera, rozmnožovací technika, pohovka, apod.);
- Soukromá střední podnikatelská škola Kolín tím, že zaúčtovala dvakrát tutéž fakturu do výdajů a uhradila z dotace částku 1 797,03 Kč.

2. Vyšší obchodní podnikatelská škola při Soukromé obchodní akademii Praha 1 a Lingua Servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice porušily § 28 odst. 1 zákona č. 278/1992 Sb., o státní statistice (účinnost od 1. 7. 1992), kde je uvedeno:

„Zpravodajské jednotky jsou povinny poskytovat všechny požadované údaje pro statistické zjišťování ... Tyto údaje jsou povinny poskytovat úplně, správně, pravdivě a včas ...“

Moravské reálné gymnázium Olomouc a Lingua Servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice porušily § 22 odst. 1 zákona č. 21/1971 Sb., o jednotné soustavě sociálně-ekonomických informací, ve znění pozdějších předpisů (účinnost do 30. 6. 1992), kde je uvedeno:

„Všechny organizace i osoby ... jsou povinny poskytovat orgánům státní statistiky správně, pravdivě a včas všechny informace, které od nich tyto orgány budou při provádění statistického zjišťování nebo v souvislosti s ním požadovat ...“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 2

Tato ustanovení porušily školy tím, že ve statistickém Výkazu o střední škole, který se vyplňuje k 15. 9., uvedly údaje neodpovídající kontrolou zjištěným skutečným. Vyšší obchodní podnikatelská škola při Soukromé obchodní akademii Praha 1 uvedla k 15. 9. 1993 o dva žáky více, Lingua Servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice k témuž datu o jednoho žáka více a v roce 1992 o jednoho žáka méně. Moravské reálné gymnázium Olomouc uvedlo k 15. 9. 1992 o pět žáků méně.

3. Soukromé střední odborné učiliště Humpolec a Soukromá rodinná škola Humpolec, Rodinná škola Olomouc, Střední odborné učiliště truhlářské Zásmuky, Soukromé střední odborné učiliště Starý Plzenec, Lingua Servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice, Soukromá škola PaedDr. Stratila Holešov, Soukromá rodinná škola Dobruška, Soukromá obchodní akademie Mladá Boleslav, Soukromá střední škola specializační Praha 2, Soukromá střední škola managementu a služeb Praha 2, Soukromá taneční konzervatoř Praha 2, Obchodní akademie se sportovním zaměřením Praha 2, Soukromá střední podnikatelská škola Kolín, Soukromá rodinná škola Zásmuky, Soukromá obchodní akademie a Hotelová škola Turnov a Podještědské gymnázium, s. r. o., Liberec porušily ustanovení § 3 odst. 3 nařízení vlády ČR č. 379/1990 Sb., kde je uvedeno:

„Zúčtování poskytnuté dotace podle skutečnosti běžného školního roku předloží ředitel soukromé školy ministerstvu do 31. srpna kalendářního roku.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 3

- Soukromé střední odborné učiliště Humpolec a Soukromá rodinná škola Humpolec porušila uvedené ustanovení tím, že předložila vyúčtování souhrnně za rodinnou školu i učiliště bez rozdělení na jednotlivé soukromé školy;
- Soukromá střední škola specializační Praha 2, Soukromá střední škola managementu a služeb Praha 2, Obchodní akademie se sportovním zaměřením Praha 2,

Soukromé střední odborné učiliště Starý Plzenec, Lingua Servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice a Rodinná škola Olomouc tím, že předložily vyúčtování poskytnuté dotace po 31. 8. kalendářního roku;

- Soukromá taneční konzervatoř Praha 2 předložila vyúčtování dotace za běžný školní rok až 15. 9. 1994, přičemž ve vyúčtování dotace k 31. 8. 1994 neuvedla splátku dotace ve výši 248 070 Kč;
- Soukromá střední podnikatelská škola Kolín, Střední odborné učiliště truhlářské Zásmyky a Soukromá rodinná škola Zásmyky předložily „finanční vypořádání státních dotací“ za kalendářní roky, a nikoliv za běžný školní rok (k 31. 8.);
- Soukromá obchodní akademie a Hotelová škola Turnov provedla zúčtování dotace namísto za běžný školní rok 1992/93 pouze za období leden - srpen 1993. Zúčtování dotace poskytnuté na školní rok 1993/94 bylo provedeno za období leden - červen 1994;
- Soukromá rodinná škola Dobrovice, Soukromá obchodní akademie Mladá Boleslav a Podještědské gymnázium, s. r. o., Liberec vyúčtovaly dotaci za běžný školní rok 1992/93, ale pouze za období leden - srpen 1993;
- Soukromá škola PaedDr. Stratila Holešov předložila vyúčtování dotace za školní rok 1992/93 po 31. 8., nikoliv za běžný školní rok (od září do června následujícího roku), ale za období červen 1992 - červen 1993.

- 4. Soukromá střední podnikatelská škola Kolín, Gymnázium Schola Ludus Ústí nad Labem a Soukromé střední odborné učiliště Humpolec a Soukromá rodinná škola Humpolec porušily § 4 odst. 1 nařízení vlády ČR č. 379/1990 Sb., kde je uvedeno:**
„Soukromé školy jsou povinny vytvořit ministerstvu podmínky pro kontrolu hospodaření s dotací.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 4

- Soukromá střední podnikatelská škola Kolín tím, že nedoložila účetními doklady čerpání státní dotace k 31. 12. 1993, podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví;
- Gymnázium Schola Ludus Ústí nad Labem nevedlo dokumentaci, z níž by bylo možno ověřit, zda byl dotovaný obor vyúčtován v souladu s předloženým učebním plánem pro gymnázia v rozsahu 32 hodin týdně;
- Soukromé střední odborné učiliště Humpolec a Soukromá rodinná škola Humpolec předložila zúčtování poskytnuté dotace souhrnně za rodinnou školu i soukromé učiliště Humpolec, ačkoliv z ustanovení § 3 odst. 3 citovaného nařízení vlády vyplývá, že zúčtování má být předloženo za každou školu zvlášť.

- 5. Zřizovatelé Soukromé střední školy specializační Praha 2, Obchodní akademie Praha 2, Soukromého středního odborného učiliště Starý Plzenec, Lingua Servis - soukromé střední odborné školy Chabařovice a Soukromé rodinné školy Zásmyky po-**

rušili ustanovení § 4 odst. 3 vyhlášky MŠMT č. 353/1991 Sb., kde je uvedeno:

„Změny náležitostí uvedených v § 3 oznámí zřizovatel ministerstvu do 14 dnů ode dne, kdy se o změně dozvěděl, nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy ke změně došlo.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 5

Uvedené ustanovení porušili:

- Zřizovatel Soukromé střední školy specializační Praha 2 tím, že ve stanovené lhůtě neoznámil MŠMT změnu počtu plánovaných tříd a žáků a neprokázal užívací právo k nově užívaným prostorům a vhodnost těchto prostor z hlediska technických a hygienických norem;
- Zřizovatel Obchodní akademie Praha 2 tím, že oznámil MŠMT přemístění školy provedené v lednu 1992 do nových prostor (Nad Kajetánkou) až v prosinci 1993;
- Zřizovatel Soukromého středního odborného učiliště Starý Plzenec tím, že neoznámil změnu spočívající v nově vyučovaných oborech (pánský krejčí a dámská krejčovná);
- Zřizovatel Lingua Servis - soukromé střední odborné školy Chabařovice tím, že škola používala ve školním roce 1992/93 a 1993/94 tělocvičnu a další dvě místnosti v Chabařovicích, aniž by zřizovatel tuto skutečnost MŠMT oznámil;
- Zřizovatel Soukromé rodinné školy Zásmyky tím, že provozoval školu od 1. 9. 1991 v Zásmykách, a nikoliv v Horních Krutách, jak bylo schváleno v rozhodnutí MŠMT o zařazení školy do sítě škol.

- 6. Soukromé střední odborné učiliště Humpolec a Soukromá rodinná škola Humpolec, Soukromé střední odborné učiliště Starý Plzenec, Soukromá základní škola Primária Plzeň a Soukromé gymnázium Františka Křížáka Plzeň porušily ustanovení § 6 vyhlášky MŠMT č. 353/1991 Sb., kde je uvedeno:**

„Název soukromé školy obsahuje ... označení ... název a sídlo školy včetně názvu ulice a čísla hlavní budovy. Název musí být shodný s názvem školy uvedené v síti škol.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 6

- Soukromé střední odborné učiliště Humpolec a Soukromá rodinná škola Humpolec tím, že používala název Soukromá obchodní manažerská a rodinná škola, přestože jí MŠMT sdělilo, že eviduje Soukromou rodinnou školu Humpolec a Soukromé střední odborné učiliště Humpolec;
- Soukromé střední odborné učiliště Starý Plzenec, Soukromá základní škola Primária Plzeň a Soukromé

gymnázium Františka Křížika Plzeň tím, že školy provozovaly na jiné adrese, než je uvedeno v síti školy.

7. Soukromé střední odborné učiliště Starý Plzenec, Schola Ludus Ústí nad Labem a Lingua Servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice porušily ustanovení § 10 vyhlášky MŠMT č. 353/1991 Sb., kde je uvedeno:

„Soukromé školy, které byly zařazeny do sítě škol před nabytím účinnosti této vyhlášky a v žádosti o zařazení soukromé školy do sítě škol nepředložily údaje a doklady uvedené v § 3 odst. 2 a 3, je předložit dodatečně, a to do 30. 9. 1991. Pokud tyto údaje a doklady nepředloží, budou vyřazeny ze sítě škol.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 7

Uvedené školy, které byly zařazeny do sítě škol před nabytím účinnosti citované vyhlášky a nepředložily na MŠMT údaje a doklady v termínu do 30. 9. 1991 (např. potvrzení o vhodnosti objektu z hlediska technických a hygienických norem nebo prokázání užívacího práva), mělo MŠMT ze sítě škol vyřadit, čímž by ztratily nárok na dotace.

8. Zřizovatel Soukromého středního odborného učiliště Starý Plzenec porušil ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), kde je stanoveno:

„Živnost může provozovat fyzická nebo právnická osoba, splní-li podmínky stanovené tímto zákonem...“

Zřizovatel Lingua Servis - soukromé střední odborné školy Chabařovice porušil ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) citovaného zákona, kde je stanoveno:

*„Oprávnění provozovat živnost ... vzniká ... fyzickým osobám:
a) u ohlašovacích živností ... dnem ohlášení, nebo pokud je v ohlášení uveden pozdější den zahájení živnosti, tímto dnem, ...“*

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 8

Uvedené ustanovení porušili:

- Zřizovatel Soukromého středního odborného učiliště Starý Plzenec tím, že k 1. 1. 1993 neohlásil a neměl registraci na provozování soukromých učilišť, takže provozoval učiliště bez živnostenského oprávnění;
- Zřizovatel Lingua Servis - soukromé střední odborné školy Chabařovice tím, že provozoval soukromou školu, tj. provoz odborné školy strojírenské a administrativní techniky, před vznikem živnostenského oprávnění, které je ze dne 11. 9. 1992, a provozoval tuto školu na základě registrace jazykové školy ze dne 2. 8. 1990.

9. Zřizovatelé Gymnázia Františka Křížika Plzeň, Soukromé základní školy Primária Plzeň a Soukro-

mé střední školy specializační Praha 2 porušili ustanovení § 2 odst. 3 písm. b) a c) vyhlášky MŠMT č. 353/1991 Sb., kde je stanoveno:

„K návrhu na zařazení soukromé školy do sítě škol zřizovatel připojí: ...

b) doklad osvědčující jeho užívací právo k objektu nebo prostorám, v nichž se bude uskutečňovat výuka,

c) potvrzení příslušného orgánu státní správy, že objekt nebo prostory vyhovují platným technickým a hygienickým normám, ...“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 9

- Zřizovatelé Soukromého gymnázia Františka Křížika Plzeň a Soukromé základní školy Primária Plzeň tím, že k žádosti o zařazení školy do sítě nepředložili doklad o užívacím právu k nebytovým prostorám, případně smlouvu s majitelem objektu, v níž bude výuka probíhat;
- Zřizovatel Soukromé střední školy specializační Praha 2 nepředložil doklad o užívacím právu a potvrzení příslušného orgánu státní správy, že prostory vyhovují platným technickým a hygienickým normám.

10. Soukromá rodinná škola Zásmyky, Střední odborné učiliště truhlářské Zásmyky, Soukromá střední podnikatelská škola Kolín, Soukromá základní škola Mladá Boleslav, Soukromá obchodní akademie a Hotelová škola Turnov, Speciální soukromé osmileté gymnázium Integra Brno a Lingua Servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice porušily § 7 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., kde je stanoveno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky.“

Soukromá rodinná škola Zásmyky, Střední odborné učiliště truhlářské Zásmyky, Soukromá střední podnikatelská škola Kolín porušily § 11 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., kde je stanoveno:

„Účetní doklady jsou originální písemností, které musí mít ... náležitosti: ...“

Soukromá obchodní akademie a Hotelová škola Turnov porušila ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., kde je stanoveno:

„Účetní jednotky sestaví účetní závěrku k poslednímu dni účetního období (řádná účetní závěrka) ...“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 10

- Speciální soukromé osmileté gymnázium Integra Brno, Soukromá rodinná škola Zásmyky a Střední odborné učiliště truhlářské Zásmyky tím, že zaúčtovaly doklady, které neměly všechny předepsané náležitosti (např. podpisy příjemců hotovostí, dodací listy);
- Soukromá střední podnikatelská škola Kolín kromě toho, že některé doklady neměly předepsané náležitosti, zaúčtovala jeden doklad dvakrát;
- Soukromá základní škola Mladá Boleslav v položkách dokladujících použití dotace uvedla např. režijní náklady, přestože z prvotních dokladů vyplývá, že tyto náklady byly hrazeny za dům, kde jsou nejen vyučovací prostory, ale i byt;
- Soukromá obchodní akademie a Hotelová škola Turnov nevedla účetnictví průkazným způsobem tak, aby bylo možno určit, z jakých prostředků hradila jednotlivé výdaje;
- Lingua Servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice zaúčtovala dvakrát doklad o výplatě mezd a u části nákladů nebylo z dokladů zřejmé, zda se týkaly této školy nebo školy jazykové;
- Soukromá obchodní akademie a Hotelová škola Turnov tím, že k poslednímu dni účetního období, tj. k 31. 12. 1992 a 31. 12. 1993, účetní závěrky nesestavila.

V rámci prováděné kontroly navštívila kontrolní skupina NKÚ sídlo Academy for Catering and Tourism in Czechoslovakia, a. s., avšak na této adrese firma nalezena nebyla.

Veškeré pokusy o písemný styk s členy představenstva firmy byly bezvýsledné s výjimkou jednoho člena, který bydlí v Rakousku. Ten sice přislíbil, že sdělí termín možného jednání, dodnes však tak neučinil.

Nebylo možné zjistit, zda prostředky, které odčerpal z běžného účtu zřizovatel v květnu 1993 v částce 550 000 Kč a v listopadu 1993 v částce 501 447 Kč byly vlastním příjmem školy, nebo zda šlo o státní dotaci. Nebylo možné zjistit, ani k jakému účelu je zřizovatel použil.

- 11. Lingua Servis - soukromá střední odborná škola Chabařovice porušila ustanovení § 6 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., kde je stanoveno:**
„Účetní jednotky jsou povinny inventarizovat majetek a závazky podle § 29.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 11

Uvedené ustanovení porušila škola tím, že od začátku provozu, tj. od 1. 9. 1991, neprovedla inventarizaci majetku.

- 12. Speciální soukromé osmileté gymnázium Integra Brno porušilo ustanovení § 85 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), kde je stanoveno:**

„Stavbu lze užívat jen k účelu určenému v kolaudačním rozhodnutí, popřípadě ve stavebním povolení...“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 12

Uvedené ustanovení porušilo gymnázium tím, že používalo objekt bývalých jeslí v rozporu s kolaudačním rozhodnutím. Rozhodnutí o změně užívání objektu nebylo vydáno.

- 13. Soukromá základní škola Mladá Boleslav porušila ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 578/1991 Sb., o státním rozpočtu federace na rok 1992 a o změně daňových a některých dalších zákonů, kde je stanoveno:**

„... Právnícká nebo fyzická osoba je povinna plněnit běžných úkolů vyplývajících z předmětu její činnosti zajišťovat svými zaměstnanci, které k tomu účelu zaměstnává v pracovních vztazích ...“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 13

Uvedené ustanovení porušila zřizovatelka této školy tím, že zajišťovala výuku fyzickými osobami podnikajícími na základě živnostenského oprávnění, a nikoliv vlastními pracovníky.

Závěr:

V souvislosti s kontrolní akcí č. 25/94 - Kontrola hospodaření s prostředky státního rozpočtu, které byly uvolněny na činnost soukromých škol, se setkal Nejvyšší kontrolní úřad s listinou označenou jako „Zápis z jednání s pracovníky Nejvyššího soudu“.

Tato listina postrádá datum a podpisy účastníků a je v ní uvedeno, že „soukromé školy nelze v intencích ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších novel, zejména zákona č. 171/1990 Sb., považovat za právnícké osoby. To z toho důvodu, že tak výslovně zákon nestanoví.“ O tento zápis se opírá řada školských úřadů i ředitelů soukromých škol.

Přesto, že si je NKÚ vědom toho, že takovýto zápis z právního hlediska nic neznamená, ovlivňuje výklad v něm uvedený (jak NKÚ v několika případech zjistil) jednání pracovníků školských úřadů i ředitelů soukromých škol.

Pokud jde o postavení soukromých středních škol z hlediska jejich právní subjektivity, je jejich oprávnění jednat vlastním jménem v právních vztazích a

nést odpovědnost z těchto vztahů vyplývající zakotveno v § 1 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), a to od 1. 6. 1990, kdy nabyla účinnosti jeho novela č. 171/1990 Sb.

To je výslovně potvrzeno ustanovením § 57a odst. 1 citovaného zákona, podle kterého jsou soukromé školy školami podle školského zákona a vztahují se na ně všechna ustanovení kromě těch, která tento zákon taxativně uvádí. Paragraf 1 odst. 1 mezi těmito taxativními ustanoveními není, a tedy i soukromé střední školy „v právních vztazích vystupují svým jménem a mají odpovědnost vyplývající z těchto vztahů“.

To jsou základní atributy právní subjektivity. Nic na tom nemění skutečnost, že zákonodárce nepoužil v zákoně slova „právní subjektivita“. Záměr zákonodárce potvrzuje i důvodová zpráva k návrhu novely zákona č. 171/1990 Sb. (parlamentní tisk č. 313).

Na základě školského zákona je tedy právní subjektivita soukromých středních škol již dána, a nic na tom nezměnila ani zmíněná novela Občanského zákoníku, protože je splněna základní podmínka pro jednu skupinu právnických osob. Konkrétně podmínka obsažená v ustanovení § 18 odst. 2 písm. d) Občanského zákoníku, podle něhož jsou právnickými osobami i „jiné subjekty, o kterých to stanoví zákon“. Takovým zákonem v tomto případě je právě školský zákon.

Bližší podmínky pro zřizování soukromých středních škol, jakožto právnických osob, jsou stanoveny prováděcí vyhláškou ke školskému zákonu vydanou na základě zmocnění uvedeného v § 57a odst. 3 citovaného zákona.

V souladu s plánem kontrolní činnosti NKÚ kontrolní závěr vypracoval člen Úřadu JUDr. Jiří Drábek.